

บทที่ 5

สรุป อกิจกรรม และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทราบลักษณะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการให้บริการของข้าราชการ และระดับการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ ศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติน้ำที่ในระดับสถานีตำรวจนครบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั่งบุคคลเหล่านี้ จะต้องเป็นผู้ที่สัมผัสกับประชาชนโดยตรง ศึกษาโดยใช้ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม แนวคิดการควบคุมตนเอง และแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติน้ำที่ในระดับสถานีตำรวจนครบาล จำนวน 169 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำโดยให้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวน และวิเคราะห์ทดสอบพหุคูณ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นข้าราชการตำรวจที่สังกัดอยู่ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล และปฏิบัติน้ำที่อยู่เฉพาะในสถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น จำนวน 169 ชุด กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 31-40 ปี (ร้อยละ 44.5) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 45.6) และส่วนใหญ่จะจบจากโรงเรียนพลดำขาว (ร้อยละ 53.3)

รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 5,001-10,000 บาท และส่วนใหญ่จะไม่เหลือเก็บ (ร้อยละ 46.4) และส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน (ร้อยละ 68.6)

ส่วนระดับตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นตำรวจชั้นประทวนระดับตำแหน่ง ผบ.หมู่-ลูกแก้ว (ร้อยละ 48.8) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติราชการตำรวจ 1-10 ปี (ร้อยละ 47.4) และเป็นสถานีตำรวจน้ำที่มีปริมาณงานมาก (ร้อยละ 81.1)

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางจิตใจของข้าราชการตำรวจ

จากการศึกษาการควบคุมตนของข้าราชการ พนบฯ ข้าราชการมีการควบคุมตนเองในระดับปานกลาง และมีทัศนคติต่อการทำงานราชการค่อนข้างดี มีความพึงพอใจต่องานราชการ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงในระดับ 4 คือคำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมเป็นเกณฑ์

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ

การให้บริการประชาชนในด้านการอำนวยความสะดวกในสถานีตำรวจน้ำที่ ส่วนใหญ่ใช้จิตสำนึกร่วมในการให้บริการมากกว่าการให้บริการตามหน้าที่ ข้าราชการตำรวจ

การให้บริการประชาชนในด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิด ข้าราชการตำรวจ ส่วนใหญ่ใช้จิตสำนึกร่วมในการให้บริการมากกว่าให้บริการตามหน้าที่

การให้บริการประชาชนในด้านการอำนวยความสะดวกนอกสถานีตำรวจน้ำ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ใช้จิตสำนึกร่วมในการให้บริการเพื่อ方便ผู้มาหาก่อเหตุที่จะใช้จิตสำนึกร่วม

และการให้บริการในด้านการอำนวยความสะดวกทั่ว ๆ ไป ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติน้ำที่ ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ใช้จิตสำนึกร่วมในการให้บริการมากกว่าการให้บริการตามหน้าที่ เช่นกัน

5.1.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการของตำรวจ

การให้บริการประชาชนในด้านการอำนวยความสะดวกในสถานีตำรวจน้ำ พนบฯ ลักษณะของสถานีตำรวจน้ำมีอิทธิพลต่อการให้บริการ คือ สถานีตำรวจน้ำที่มีปริมาณงานน้อย จะมีลักษณะการให้บริการประชาชนโดยจิตสำนึกร่วม

การให้บริการประชาชนในด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิด พนบฯ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการให้บริการประชาชนโดยข้าราชการตำรวจที่มีรายได้มาก จะมีลักษณะการให้บริการโดยใช้จิตสำนึกร่วม

การให้บริการประชาชนในด้านการอำนวยความสะดวกนอกสถานีตำรวจน้ำ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิด พนบฯ ปัจจัยด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อการให้บริการประชาชน โดยข้าราชการตำรวจที่ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีลักษณะการให้บริการประชาชนโดยจิตสำนึกร่วม

การให้บริการประชาชนในด้านการอำนวยความสะดวกทั่ว ๆ ไป ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติน้ำที่ไม่พบว่ามีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าว

5.2 การอภิปรายผล

5.2.1 ระดับการบริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ

จากการศึกษาลักษณะการให้บริการประชาชนของข้าราชการตำรวจ แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ โดยข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ให้บริการผู้ที่มาติดต่อราชการในสถานีตำรวจนครฯ ใช้จิตสำนึกมากกว่าที่จะให้บริการโดยทำตามหน้าที่ เป็นการใช้จิตสำนึกมากที่สุด เพราะเกี่ยวกับวิชาชีพทุกเชิง โดยจิตสำนึกหรือสถานการณ์ที่อยู่ ณ ที่ตั้ง และผู้ที่เดือดร้อนมากขอความช่วยเหลือทุกวันทุกเวลาจะเป็นการปลูกฝังสำนึกรการให้บริการและถูกกล่าวมาให้โดยไม่ทันรู้ตัว ตำรวจจะมีจิตสำนึกในการบริการในด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ

ส่วนการให้บริการด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิด เช่นเดียวกันคือ การให้บริการโดยใช้จิตสำนึกมากกว่าการให้บริการเพื่อจะทำตามหน้าที่ แต่การใช้จิตสำนึกจะน้อยกว่าการให้บริการประชาชนในสถานีตำรวจนครฯ ที่มาติดต่อราชการที่สถานีตำรวจนฯ เป็นการใช้จิตสำนึกรองลงมา แต่ก็มีจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือเพื่อจะมีผู้เดือดร้อนและมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยการปลูกฝังทัศนคติในเรื่องการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน

ระดับการใช้จิตสำนึกในการให้บริการประชาชนด้านการให้บริการทั่วไป ไม่ได้เกิดจากการกระทำความผิดหรือมิได้มีผู้ใดได้รับความเสียหายในทันที เป็นการใช้จิตสำนึกน้อยของลงมาเป็นขั้นดับ 3 เนื่องที่เป็นเรื่องนี้เมื่อเทียบกับความเป็นจริงแล้ว ไม่มีสถานการณ์ใดบีบคั้น และไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่น พบร่องรอยของสาหารณะเสียหายช้ำรุด ซึ่งจิตสำนึกเช่นนี้ประชาชนทั่วไปพึงมีอยู่แล้ว

ส่วนการให้บริการแก่ผู้ได้รับความเดือดร้อนนอกสถานีตำรวจนฯ ซึ่งมิได้เกิดจากการกระทำความผิด เช่น การพบอุบัติเหตุ หรือมีรถเสีย ตำรวจใช้จิตสำนึกในการให้บริการน้อยกว่าที่จะให้บริการตามหน้าที่และเป็นด้านที่ตำรวจนมีจิตสำนึกน้อยที่สุดทั้งนี้ก็เนื่องจากเหตุต่าง ๆ ที่พื้นโดยทั่วไป ไม่ได้เกิดจากการกระทำความผิดของผู้ใด มิใช่เกิดความเสียหายรุนแรงในทันทีทันใดเพียงแต่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน โดยสภาพสังคมปัจจุบันมีความเร่งรีบแข่งขันกับเวลา อาจมีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ตำรวจให้ความช่วยเหลือได้ จิตสำนึกรการให้บริการในด้านนี้ จึงน้อยกว่าการทำตามหน้าที่และน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

5.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการของตำรวจ

โดยการวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 4 ด้านที่จะด้าน โดยใช้วิเคราะห์โดยพนักงาน ปรากฏดังนี้

ลักษณะของสถานีตำรวจนักสืบต้องอย่างประจารอยู่มีอิทธิพลในเชิงผลกระทบกับพฤติกรรมการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกในสถานีตำรวจน โดยข้าราชการตำรวจนี่ที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจนี่ที่มีบริษัทงานมากสัมผัสประชาชนมาก มีลักษณะการให้บริการประชาชนตามหน้าที่และข้าราชการตำรวจนี่ที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจนี่ที่มีบริษัทงานน้อยมีลักษณะการให้บริการโดยจิตสำนึก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Herzberg and Others. 1956 : 40 ข้างใน บุญพา ชูรุ่น. 2533 : 28) วิจัยทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวกับงานของผู้มีอาชีพบัญชีและวิศวกร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของงานที่เป็นสิ่งซึ่งทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ประกอบด้วย สภาพการทำงาน

นวลดออ ศุภารด (2534) ศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจน โดยทำการทดลองกับนักเรียนนายร้อยตำรวจน จำนวน 137 คน แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ฝึกทักษะการรับวัฒนธรรมและกลุ่มที่ฝึกกิจกรรมอื่น ผลการวิจัยทดลองพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจนี่ที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกและนักเรียนที่มีทัศนคติที่ต่ำมากต่ออาชีพตำรวจนมีผลทางบวกต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนด้วย

ในทำนองเดียวกันเจ้าน้ำที่ตำรวจนี่ที่ประจำอยู่ในเขตสถานีที่มีบริษัทงานน้อย มีโอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับชาวบ้าน เรียนรู้วัฒนธรรมของประชาชนอยู่กันแบบสังคมไทยแบบดั้งเดิม ก็สามารถให้บริการประชาชนได้โดยจิตสำนักมากกว่าตำรวจนี่ที่ประจำอยู่ในสถานีตำรวจนี่ที่มีบริษัทงานมาก เมื่อเทียบกับสำนักงานตำรวจนี่ที่ขาดไม่ได้ ก็ได้มีการพยายามปรับปรุงโครงสร้างกระจายสถานีตำรวจนี่ไปในเขตชุมชนให้ได้มากที่สุด เพื่อให้รับผิดชอบเพียงพื้นที่แคบ ๆ ประชาชนเองก็ได้รับความสะดวกสบาย ดูแลกันทั่วถึงมากขึ้น

รายได้ต่อเดือนของข้าราชการตำรวจน นักอิทธิพลต่อพฤติกรรมการให้บริการด้านการปวนป่วนผู้กระทำความผิด โดยข้าราชการตำรวจนี่มีรายได้ต่อเดือนสูงมีการให้บริการประชาชนโดยจิตสำนึก และผู้มีรายได้น้อย มีการให้บริการตามหน้าที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Herzberg and Others. 1956 : 40 ข้างใน บุญพา ชูรุ่น. 2533 : 28) วิจัยทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวกับงานของผู้มีอาชีพบัญชีและวิศวกร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของงานที่เป็นสิ่งซึ่งทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ประกอบด้วย ค่าตอบแทน ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน มีการป่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนโดยรัฐบาลอนุมัติให้จ่ายเงินเพิ่มประจำตำแหน่งแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้าน

การป้องกันปราบปราม (คปป.) ด้านการสืบสวน (ตสส.) และด้านการจราจร (ตจว.) โดยรัฐบาลได้ดำเนินถึงภาระหน้าที่ของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่มีความเสี่ยงภัย เนื่องจากและต้องสัมผัสกับประชาชนโดยตรง

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมืออิทธิพลต่อพุทธิกรรมการให้บริการคือ ผู้ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีการให้บริการโดยจิตสำนึก ส่วนผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ มีการให้บริการโดยทำตามหน้าที่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิชาชีพของ พจน์ จีระบลกิจ, ร.ด.อ. (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตัวราช : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการควบคุมตนเอง การมุ่งอนาคตและการเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีการปฏิบัติตามอุดมคติตัวราชสูง นอกจากนั้น ข้าราชการตำรวจที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชาสูง จะมีการปฏิบัติตามอุดมคติตัวราชสูงเช่นกัน

สมพร กาญจนะพิพัฒน์, พ.ต.ต., (2541) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ : กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และมีสุขภาพจิตดี มีพุทธิกรรมการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจสูง

ซึ่งในสภาพการเป็นอยู่ในสังคมไทย ผู้ที่มีจริยธรรมสูงมักมีผลของการกระทำการในแบบด้วยเสมอ ผู้บังคับบัญชาในสำนักงานตำรวจนั้นแห่งชาติเอง ก็เลิงเห็นถึงความสำคัญจึงได้มีนโยบายจัดให้ข้าราชการตำรวจนั้นหันมาใช้การพัฒนาจิตใจอบรมจริยธรรม โดยปฏิบัติจริงตามสตํา丹ปฏิบัติธรรมต่าง ๆ เพื่อกล่อมเกล้าข้าราชการตำรวจนั้นให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการที่จะเพิ่มปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้ข้าราชการตำรวจนั้นมีพุทธิกรรมในการให้บริการประชาชนไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการทำโดยจิตสำนึกรือทำโดยหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

1. ปรับปรุงโครงสร้างของสถานีตำรวจนั้นให้บริการประชาชน

จากการวิจัยพบว่า ลักษณะสถานีตำรวจนั้นมีอิทธิพลต่อพุทธิกรรมการให้บริการประชาชนด้านการอ่านนายความสะท้อนในสตํา丹นั้นตำรวจนั้นจึงควรมีการปรับปรุงดังนี้

1.1 พัฒนารูปแบบการให้บริการของสถานีตำรวจนั้น อ่านนายความสะท้อนให้เป็นไปตามโครงสร้างพัฒนา “โรงพักเพื่อประชาชน” ที่สำนักงานตำรวจนั้นแห่งชาติที่บูรณาการให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด

1.2 เพิ่มจำนวนสถานีตำรวจ โดยกระจายไปในทุกชนิดต่างๆ ให้แต่ละสถานีมีพื้นที่รับผิดชอบที่น้อยลง โดยในขั้นตอนยังไม่ต้องคำนึงถึงขนาดของสถานี เพื่อสามารถอำนวยความสะดวกกับประชาชนได้ทั่วทุกพื้นที่ และข้าราชการตำรวจจะได้มีความคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย

1.3 เพิ่มจุดรับแจ้งเหตุ (ป้อมตำรวจ) ในทุกชนิดต่างๆ ให้มีจำนวนมากขึ้น ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนอยู่ใกล้ชิด เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและยังสามารถเข้าใจปัญหาของประชาชน เรียนรู้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชาชนได้อีกด้วย

1.4 ปรับปรุงระบบการให้บริการให้มีระบบการให้บริการเชิงรุก โดยจัดให้มีจุดรับแจ้งเหตุเคลื่อนที่เข้าไปสัมผัสกับประชาชนในจุดที่ประชาชนไม่สามารถรับบริการจากตำรวจได้

1.5 ควรที่จะจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกพบประชาชนโดยศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ สร้างความคุ้นเคยความมุกพันธ์ ซึ่งจะส่งผลถึงการให้บริการประชาชนโดยจิตสำนึกที่สูงขึ้น

2. ด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่

จากการวิจัยพบว่า รายได้ต่อเดือนของข้าราชการตำรวจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการให้บริการในด้านการปรบกวน จึงควรมีการปรับปรุงดังนี้

2.1 มีข้าราชการตำรวจจำนวนมาก ยังมีภาระหนี้สินจึงน่าจะมีการปรับโครงสร้างของรายได้ ข้าราชการตำรวจให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ และส่งผลถึงพฤติกรรมการให้บริการด้วย

2.2 จัดสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจมีรายได้ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ และให้บริการประชาชนอย่างเต็มที่และด้วยความเต็มใจ โดยไม่ต้องใช้ตัวแห่งหน้าที่หากผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมีขอบเขต

2.3 จัดสรรงบประมาณ ค่าตอบแทน เงินรางวัลต่างๆ รายได้อื่นๆ ที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่โดยขอบเขตอย่างหมายความหมาย เพื่อเป็นการจูงใจให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ

3. ด้านจริยธรรม

ผลการวิจัยยังพบว่า ตำรวจมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีพฤติกรรมการให้บริการให้ความช่วยเหลือด้านอำนวยความสะดวกกับสถานีตำรวจนายโดยจิตสำนึก จึงควรมีการปรับปรุงดังนี้

3.1 ปลูกจิตสำนึก และให้คะแนนถึงการให้บริการประชาชน โดยให้คำนึงอยู่เสมอว่า ประชาชนผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจคือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนทั้งสิ้น ผู้ที่เดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือ ตำรวจคือผู้ที่ต้องเสียสละ และสำนึกรักในความเป็นตำรวจ

3.2 ยกย่องเชิดชูผู้ที่มีความประพฤติดี ปฏิบัติหน้าที่ดี ให้บริการดี และให้รางวัลโดยใช้ระบบคุณธรรม และกำหนดให้ผู้ที่หลักเลี้ยง ผู้ประพฤติดีมีสมควร ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3.3 จัดให้มีการอบรมสัมมนาวางแผนในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง และให้เข้าใจถึงการให้บริการประชาชนอย่างลึกซึ้ง

3.4 อบรมจริยธรรมด้านจรรยาบรรณ ให้กับข้าราชการด้วยในทุกระดับชั้น ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกรักใน การให้บริการประชาชน โดยเลิ่งเห็นประยุคสมัย ตลอดจนส่วนรวม และสังคม

ข้อเสนอในการริบัตร์ครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในกลุ่มเจ้าหน้าที่ตัวราชที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มหน้าที่ที่แตกต่างกัน อาจพบผลการวิจัย หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลแตกต่างกัน
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น อิทธิพลแรงจูงใจต่อการให้บริการ
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมในเชิงคุณภาพ โดยเข้าไปศึกษาถึงสภาพครอบครัว และสภาพแวดล้อม
4. ควรจะมีการศึกษาข้าราชการตัวราชที่ทำงานสัมผัสประชาชนโดยตรง และข้าราชการตัวราชในหน่วยงานที่ไม่ได้สัมผัสประชาชน เปรียบเทียบระดับการให้บริการ